Міські і сільські населені пункти. Критерії їх розмежування в Україні та країнах світу. Класифікація міст за кількість населення і функціями.

Основні поняття:

Населений пункт -забудовані земельні ділянки, які використовуються для постійного місця проживання людей.

Мі́сто — тип поселення, зазвичай значного за чисельністю та густотою населення, мешканці якого зайняті, як правило, поза сільським господарством.

Критерії виділення міст :

- кількість та густота населення;
- види трудової діяльності жителів;
- ступінь благоустрою;
- міський характер забудови території;
- наявність певних зручностей (каналізація, дороги із твердим покриттям)
- культурно-побутові установи;

Скільки жителів мас бути в населеному пункті, щоб він називався містом, кожна країна визначає окремо.

У **Франції** поділ на міста та село має неформальний характер. Французи, зазвичай, суб'єктивно відрізняють місто, яке має **більш ніж 10 000** жителів (місто) і те, яке має менше 10 000 (мале місто) . Для великих міст може бути використаний термін *метрополія* (велике місто).

В **Японії** статус міста надається таким містечкам або селам, кількість мешканців яких перевищує **50 000** осіб.

В **Данії** термін «місто» застосовується до пункту з кількістю жителів не менш **200людей**, а відстань між сусідніми населеними пунктами до 200 метрів, називається «зоною міста»

Швеція відмінила офіційний юридичний термін місто у 1971 році. Використовується тільки слово муніципалітет

У **Новій Зеландії** - «місто повинне мати мінімальну кількість населення **50 000**, бути переважно міським по характеру, бути самостійним підрозділом і головним центром діяльності в рамках регіону».

В **Україні** - населений пункт, у якому проживає **не менше 10 тисяч жителів**, при цьому «переважна більшість» населення має бути зайнята у виробництві або сфері послуг

Типи поселень в Україні		
Міські	Міста	Поселення, що мають понад 10 тис. жителів, зайнятих у промисловості та сфері послуг, а також менші за людністю поселення, що історично склалися як міста (наприклад Угнів, Белз, Берестечко, Устилуг тощо)
	Селища міського типу	Населені пункти з кількістю населення понад 2 тис. осіб, у яких не менше 2/3 — робітники, службовці та члени їх родин (тобто населення, не зайняте в сільськогосподарському виробництві)
Сільські		Населені пункти, у яких люди ведуть сільський спосіб життя і займаються переважно сільським господарством

Типи міст в Україні	
За кількістю населення	
Малі (до 50 тис. осіб, 350 міст)	Берегове, Трускавець, Балаклія, Куп'янськ, Олешки (Цюрупинськ), Скадовськ, Хотин
Середні (50—100 тис. осіб, 63 міста)	Умань, Мукачеве, Костянтинівка, Коломия, Рубіжне, Чорноморськ (Іллічівськ)
Великі (100—500 тис. осіб, 37 міст)	Більшість обласних центрів: Ужгород, Луцьк, Херсон, Кропивницький (Кіровоград), Тернопіль, Миколаїв, Вінниця тощо
Дуже великі (500—1000 тис. осіб, 5 міст)	Дніпро (999 тис.), Запоріжжя (773 тис.), Львів (730 тис.), Кривий Ріг (660 тис.)
Міста-мільйонери (понад 1 млн осіб, 3 міста)	Київ (2,8 млн), Харків (1,4 млн), Одеса (1,0 млн)

За функціями	
Багатофункціональні	Обласні центри, деякі інші великі міста
Багатопрофільні промислові	Кривий Ріг, Кам'янське (Дніпроджержинськ), Маріуполь
Однопрофільні промислові	Горішні Плавні (Комсомольськ), Шостка, Балаклія
Транспортні	Конотоп, Лозова, Жмеринка, Чоп
Торговельно-розподільні	Хорол, Яготин
Адміністративно-політичні	Більшість райцентрів
Курортні	Трускавець, Моршин, Хмільник, Яремче

ТОП-10. Зараз населення найбільших міст світу виглядає наступним чином:

1 Токіо, Японія – 37,5 млн осіб,

2 Делі, Індія – 28,5 млн осіб,

3 Шанхай, Китай – 25,6 млн осіб,

4 Сан-Паулу, Бразилія – 21,7 млн осіб,

5 Мехіко, Мексика – 21,6 млн осіб,

6 Каїр, Єгипет – 20,1 млн осіб,

7 Мумбай, Індія – 20 млн чоловік,

8 Пекін, Китай – 19,6 млн осіб,

9 Дакка, Бангладеш – 19,6 млн осіб,

10 Осака, Японія – 19,3 млн осіб.

Домашнє завдання

Поміркуйте

1. Чому в різних країнах існують різні підходи до визначення поняття «місто»?
2. Чому саме на Азію припадає половина городян світу?

Прочитати § 53